



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

4. Quarumcunque Ecclesiarum minorum Capitula toties quoties voluerit
Episcopus, & alij maiores Prælati, & c. visitent, corrigant, & emendent, non
obstantibus, & c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

delinquat, non ab Ordinario; sed à suo superiore puniri debet, secundum formam c. 14. infra sess. 25. de regular. quia cum huiusmodi super illi possit dare licentiam, sess. 25. cap. 4. & dicta loca sint membra dependentia à suis monasterijs, censentur eodem iure, & gaudent priuilegijs suorum monasteriorum, cap. recedentes. §. ceterum, de statu monach. ita Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 231. num. 4. Ego ipse d. alleg. 105. num. 17. Clarin. d. e. 50. num. 8.

3. Regularis, qui dum extra claustra de licentia sui superioris degit, ab Ordinario loci deputatus sit alicui officio exercendo, & in eo cum scandalo deliquit, ab eodem Ordinario puniri potest ex hoc decreto, ita Ardan. in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 6. num. 3. vbi refert ita decifum 14. Februarij 1585.

4. Canonicus regularis iussu sui superioris degens in aedibus parochialis Ecclesie suae Congregationi unitae, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta administrat, si delictum non concernens curam animarum, nec Sacramentorum administrationem, commiserit, non potest ab Episcopo puniri vigore huius decreti, quasi extra monasterium degat, ita Aldan. d. loco, vbi dicit ita fuisse resolutum 8. Februarij 1601.

Episcopus potest visitare, & corrigere Regulares degentes extra claustra occasione docendi doctrinam Christianam, ex Aldan. d. tit. 6. num. 4. vbi ait, sic decifum fuisse in Manila, de anno 1626. quod non habere locum in Patribus Societatis IESV, qui munere docendi doctrinam Christianam funguntur, dum tamen habeant illis in locis superiores, qui curam ipsorum gerant, & apud quos se recipiant, iuxta regulae institutum viuentes, tenuit Aldan. vbi supra nu. 5. asserens ita decifum in vna Lima. 10. Iunij 1591.

5. Etiam sui Ordinis priuilegijs praetextu.] Textum in Extrauag. cum Mattheus 3. de heret. inter communes, non corrigi per hoc Concilij decretum testatur Cened. ad Sextum collectan. 14. num. 3. cum seqq.

6. Puniri, & corrigi valent.] Non tamen per censuras, vt existimantur Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 33. num. 22. & 23. & in praep. Decalogi lib. 6. cap. 1. num. 14. Ludovic. Miranda in manu. Pralat. tom. 2. quest. 35. art. 11. Portel. in addit. ad dub. regularia, verb. Episcopus, num. 5. Fr. Emman. in addit. summ. tom. 3. cap. 105. num. 2. Villalob. §. 2. summ. tract. 35. diff. 5. num. 17. Hieron. Roderic. in compendio quest. regul. resolut. 62. de excommunic. num. 7. Sed vide quae habentur sess. 25. de Regul. cap. 14. num. 10.

Quarumcumque Ecclesiarum minorum Capitula toties, quoties voluerit Episcopus, & alij maiores Pralati, &c. visitent, corrigant, & emendent, non obstantibus, &c.

CAPVT IV.

1. Visitare, & corrigere potest Episcopus sua Capitula, si non sunt exempta, non obstantibus priuilegijs ex fundatione.
2. Capitulum, & Ecclesias sibi subiectas visitare potest Episcopus toties quoties opus fuerit.
3. Visitatio personarum capitularium ex hoc decreto intelligitur citra punitionem, & priuationem.
4. Visitare si velit Episcopus ex hoc decreto, debet id personaliter agere.
5. Ordinarij appellatione quis comprehendatur.
6. Visitare sine Canonicis adiunctis potest Episcopus iuxta formam huius decreti.
7. Visitare tenetur Episcopus tantum per se ipsum Ecclesiam collegiatam, si exemptio probetur per scripturas, & instrumenta authentica.
8. Archiepiscopus & scripturas Capituli non potest Episcopus vigore huius decreti visitare.
9. Cathedralis Ecclesiae visitationem protrahere non

- potest Episcopus.
10. Visitare debet Episcopus in loco ordinario Capituli quando visitat totum Capitulum, secus quando visitat particulares personas.
11. Episcopus in visitatione preparatoria potest exigere iuramentum à visitatis, secus in speciali.
12. Visitare non potest Episcopus in eius domibus Episcopalis.
13. Subcollectores Apost. non comprehenduntur sub hoc decreto.
14. Curatos & Sacerdotes deputatos ad curam in Ecclesijs parochialibus subiectis Commendatori Ordinis Teutonici punire potest Ordinarius.
15. Non suscipit facultates alias ex immemorabili, & laudabiliter obseruata consuetudine.
16. Non tollit concordias conformatas à Sede Apostolica.
17. Visitare personaliter quando teneatur Episcopus,

4. Sess. 25. c. 1. de reform. & c. 4. refort. sess. 14. b. Infra sess. vlt. de refor. c. 6. sess. 14. c. 2. Vide 1. Nicen. c. 17. & 2. Arc. in c. 13. & Anti. c. 13. Sur. c. 8. & 19. & 3. Carth. c. 20. & 21. Concil. Aut. c. 153. c. placuit. c. 11. & inf. sess. 14. de reform. c. 3. & 8.

Capitula cathedralium, & aliarum maiorum Ecclesiarum, illorumque personarum, nullis exemptionibus, & consuetudinibus, sententijs, iuramentis, & concordijs, quae tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quo minus à suis Episcopis, & alijs maioribus Prelatis, & per se ipsos, solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adiunctis, iuxta b. canonicas functiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant.

Vide Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 3. lit. A. vers. competit. in nouiss. edit. Fr. Emman. quest. regul. tom. 2. quest. 21. art. 7. Azor. institut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 40. à princip. & pract. quest. 4. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 2. num. 62. Armendar. in addit. ad recopil. legum Navarrae, lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 18. cum seqq. incipit de officio, & potest. Episcopi, part. 3. alleg. 73. num. 4. cum seqq. & addita ad c. 6. sess. 25. de reform.

1. Episcopus sua Capitula visitare potest, & corrigere, si non sunt exempta, non obstantibus priuilegijs ex fundatione; si vero exempta sint, seruanda est forma praescripta infra sess. 25. cap. 6. ac proinde seruare tenentur decreta illius Concilij Provincialis, cui interfuerit eorum

Episcopus, vt refert decifum Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 19. 21. & 23.

2. Visitare Capitulum & Ecclesias sibi subiectas potest Episcopus toties quoties opus fuerit, & pluries in anno, si aliquid acciderit quod iteratam Episcopi visitationem exposcat, Aldan. in compendio canon. resolut. lib. 1. tit. 7. num. 1. vbi refert ita decifum 24. Ianuarij 1602.

3. Visitatio personarum Capitularium, quae iuxta Canonicas functiones, vt dicitur in hoc decreto, facienda est, intelligitur iuxta dispositionem iuris communis, citra punitionem & priuationem, Rot. in Calaguriana iurisdictionis 25. Maij 1580. coram Bubalo, part. 2. diuers. decif. 328.

Visitare

4. Visitare si velit Episcopus ex hoc decreto, debet id personaliter agere, secus si ex alijs Concilij decretis, cum id per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem facere possit, si modo legitime impeditus fuerit, vt permissum est *sess. 24. cap. 3. de reformat.* etiam si de visitandis exemptis ageretur, cum *d. cap. 3. exemptiones tollat*, atque etiam de visitandis hospitalibus ex *e. 8. sess. 22. agatur*; ita refert decimum Aldan. *d. tit. 7. num. 2.*
5. Ordinarij appellatione, cuius in litteris erectionis Collegiate fit mentio, nullatenus est intelligendus Archiepiscopus eiusdem Ecclesie collegiatae, sed Episcopus dumtaxat, ideoque Ecclesiam ipsam, illiusque dignitates, Canonicatus, & beneficia pro tempore obrinentes, atque alios quoscunque ministros non eidem Archiepiscopo, sed Episcopi dumtaxat, visitationi, correctioni, atque omnimode iurisdictioni subiecti sunt; ita Aldan. *citato loco*, vbi testatur decimum in *vna*
6. *Vicen.*
- Visitare sine Canonicis adiunctis potest Episcopus iuxta formam huius decreti, quod si copiato processu, formato iudicio, prout iuris fuerit, contra aliquem Capitularem procedere velit in casu, quo accusatum, vel inquisitum de crimine comprehenderit, non potest sine adiunctis, ita Aldan. *vbi supra.*
- Visitandi facultas sublati privilegij tributa Episcopo quoad Ecclesias Collegiatas per hoc decretum, & quoad alias per *e. 8. sess. 22. & e. 9. sess. 24.* habet locum non solum vbi privilegium Ecclesie est restrictum ad certos casus, verum etiam cum vniuersale est, sine vlla casuum restrictione, ita Aldan. *d. tit. 7. num. 6.* vbi dicit resolutum in *Hammuracen. 16. Julij 1576.*
7. Visitare tenetur Episcopus tantum per se ipsum Ecclesiam collegiatam, si exemptio Capituli probetur, non per inmemorabilem, sed per scripturas, & instrumenta legitima, ex Aldan. *d. tit. 7. num. 7.* vbi dicit decimum in *Palentina de Aniles.*
8. Visitare non potest Episcopus vigore huius decreti archidiaconum, & scripturas omnes Capituli in eo existentes, ex Aldan. *d. tit. 7. num. 8.* vbi dicit resolutum in *Tirafenen.*
9. Visitationem Ecclesie Cathedralis protrahere non potest Episcopus, sed debet continenter profequi, neque ad extraneos actus diuertere, & quamprimum legitimo impedimento cessante, vt eam perficiat, incumbere, ita Aldan. *d. tit. 7. num. 9.*
10. Visitare debet Episcopus in loco ordinario Capituli quando visitat totum Capitulum, secus quando visitat particulares personas, & non potest imponere penas ordinarias, nisi ordinatim cum adiunctis procedendo, vbi illi fuerint, nec potest ponere edicta sub censuris ad reuelanda delicta clericorum, quia correctio est prius facienda inter se, & ipsum solum, ex Aldan. *d. tit. 7. num. 10.* vbi testatur decimum sub die 21. Aprilis 1593.
11. Episcopus potest in visitatione preparatoria, exigere iuramentum a visitatis, secus in speciali, & de rebus ne dum scandalosis, & publicis, sed etiam secretis in visitatione inquirere, & in visitatione preparatoria mandare, vt detur copia testium, secus in speciali. Tanquam suspectus autem recusari non potest cum generali visitationem aggreditur, aut cum ad specialem descendit, si modo sine strepitu, & figura iudicij procedens penas imponat delictorum non ordinarias, sed eas tantum, quae morum emendationem respiciunt, & modum corrigendi non excedunt, ita Aldan. *vbi supra num. 12.* vbi ait resolutum in *Abulen. 1. Decembris 1588.*
12. Visitare non potest Episcopus in eius domibus Episcopalis, sed dum visitare voluerit, Capitulum debet accedere ad locum solum, quo scilicet Capitulares congregari, & eorum actus expediri consueuerunt, si id tamen commodè fieri potest, sin minus, ad locum congruum, & communem; sed non tenetur accedere ad locum Capituli, quoties profequi velit visitationem alicuius persone de Capitulo; si tamen Capitulum occasione visitationis conuocare ipse voluerit, non potest extra locum solum illud congregare, ex Aldan. *d. tit. 7. num. 13.*
- Subcollectores Apostolici tanquam prorsus exempti non comprehenduntur sub hoc decreto, & *sess. 7. cap. 1. & sess. 25. cap. 6. de reformat.* ita refert decimum Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gloss. 5. num. 81. & 82.*
- Curatos, & Sacerdotes deputatos ad curam in Ecclesijs parochialibus subiectis Commendatori Ordinis Teutonici punire potest Ordinarius, ad praescriptum huius decreti, & *cap. 6. sess. 25. de reformat.* ita Aldan. *d. tit. 7. num. 14.* vbi ait sic fuisse decimum in *Curien. 5. Aprilis 1631.*
- Consuetudinibus, non sustulit facultates alias ex inmemorabili, & laudabiliter obseruata consuetudine Decano, & Capitulo singulares Capituli ipsique subiectas personas cumulatim cum Episcopo, teorsum tamē ab eodem ipsum Episcopum toties quoties sua auctoritate vti volentem non excludendo visitandi, corrigendi, & emendandi; quia Concilium non dicit eam facultatem concessisse Episcopo priuatim, quoad alios inferiores Ordinarios, de quorum exclusione non constat, & ab eis debere puniri non est cogendus coram Episcopo denuo se purgare, vel ab eodem iterum puniri, ita referunt decimum Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 2. proom. num. 21.* Nicol. Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 194. in 3. declar. Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 28.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 154. num. 40.* Ego ipse *d. alleg. 73. num. 5.*
- Concordijs, non tollit concordias confirmatas à Sede Apostolica. Rot. *decis. 16. part. 2. diuers. Nicol. Garc. d. part. 3. cap. 2. num. 217.* Derogat enim concordijs præterquam confirmatis à Sede Apostol. & illa tantum confirmationes intelliguntur præseruatæ in decretis Concilij, quæ emanarunt ex certa sententia, & cum causæ cognitione, vt refert decimum Garc. *d. cap. 2. num. 222.* Et ideo concordie confirmatæ à Papa in forma communi, etiam si cum ea concurrat consuetudo inmemorialis, fuit per Concilium derogatum, ex eod. Garc. *d. cap. 2. num. 223.*
- Per se ipsos, personaliter scilicet, & non per Vicarios, etiam generales, etiam si de visitandis exemptis ageretur, vel etiam si ageretur de visitandis hospitalibus, iuxta *cap. 8. sess. 22. de reformat.* latè Ioan. Sanc. in *selectis diff. 50. num. 1. cum seqq. pag. 374. in impress. Lugdunensi.* Secus si velit visitare ex alijs Concilij decretis, cum per suum Vicarium generalem id agere possit, aut per Visitatorem, si modo legitime impeditus fuerit, vt permissum est *infra cap. 6. sess. 25. de reformat.* sic decimum referunt Sbroz. in *addit. ad suum tract. de offic. vicar. lib. 3. g. 120.* Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num. 107.* vbi num. 124. subdit Episcopum posse visitare etiam Ecclesias exemptas, sed tunc per se ipsum tantum. Materia huius cap. & sensus illorum verborum torsit multorum intellectus. In primis Nauart. *cap. 3. de officio Ordin.* inquit controuersiam exortam fuisse olim inter Episcopos & Capitula contententia, nunquam posse Episcopum illa visitare absque Adiunctis à Capitulo designatis. Decernit igitur Concilium, inquit Nauartus, & qui illum sequuntur, opus non esse Episcopo ad peragendam visitationem Adiunctis, sed posse per se ipsum solum: non quod illa particula, *per se ipsum solum* ad denotet quod personaliter debeat Episcopus interesse, sed ad excludendos Adiunctos esse additam; ac si Concilium dicat: Ad celebrandam visitationem Capituli decerno non constringi Episcopum Adiunctos vocare, sed id libertati ipsius relinquere, modo velit, quos sibi videbitur in socios sumere, vel absque Adiunctis visitare, non vero quod liberum non sit Episcopo visitationem delegare. At Ludovic. à Sarauia in *tract. de iuris d. Adiunctor. g. 14. num. 14.* credit personam ipsam Episcopi interesse debere visitationi, adeo, vt non possit illam committere alteri. Latè Ioan. Sanc. *d. diffus. 50. serè per tot. & præcipue à num. 20.* plures intelligendi modos refert, & videtur concludere, posse Episcopum visitare per se, & per eius delegatum, quia totum hoc decretum in Episcoporum fauorem, non verò in Capitulorum iniuamem redundat, cum facultate visitandi illa fruatur Episcopus contra quasunque exemptiones, concordias, consuetudines, &c. quæ Capitula potuissent habere ad non subeundam visitationem;

tionem; credit ergo quòd si constringeretur Episcopus per propriam personam visitationi operam dare absque libertate illam delegandi, non leue onus illi incumberet; fit ergo ex intentione Concilij fauentis Episcopos in hoc decreto, posse ipsos visitationes delegare. In speciali quòd Serenissimus Infans Cardinalis Toletane diocesis Archiepiscopus non teneatur per propriam personam Capitulum Ecclesie Cathedralis visitare, sed id agere possit per Coadministratorem, declarauit Sacra Congreg. Eminentissimorum Cardinalium Concilij

Tridentini interpretum proposito dubio. *An coadministrator Serenissimi Cardinalis Infantis Archiepiscopi Toletani possit per se solum visitare Ecclesiam Toletanam, eiusque Capitulum, & personas? Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini, interpretum sapientis auditus partium Procuratoribus, & Advocatis, reque accurato studio perpena argu- discussa, censuit Coadministratorem posse etiam per se solum Toletanam Ecclesiam, eiusque Capitulum, & personas visita- re. Cosmus Cardin. de Torres, Refert Ioan. Sanci. d. dist. 50. in fine.*

Pontificalia in aliena diocesi non exercentur, aut ordinatio fiat sub pena suspensionis ab exercitijs.

C A P V T V.

- 1 Doctores referuntur de materia huius capitis agentes.
- 2 Episcopus alienus non potest à Patriarcha induci ad subeunda munera Pontificalia in diocesi alicuius Episcopi suffraganei, nisi de ipsius licentia.
- 3 Archiepiscopo prohibitum est Pontificalia exercere in Ecclesijs suffraganeorum absque licentia Ordinarij.
- 4 Episcopus non potest ordinare in alterius diocesi de licentia Ordinarij personas illi non subiectas, nisi habuerint dimissorias.
- 5 Pontificalia exercens in aliena diocesi de Ordinarij loci expressa licentia potest Ordines conferre etiam suis proprijs diocesanis.
- 6 Episcopus in alterius diocesi de licentia Ordinarij potest tam subditos proprios, quam Episcopi licentiam concedentis ordinare.
- 7 Facultatem habens à Papa promouendi à quocumque, non potest promoueri ab Episcopo in aliena diocesi sine licentia Episcopi illius diocesis.
- 8 Familiares triennales Episcopi an alius de eius licentia ordinare possit.
- 9 Primam clericalem tonsuram suis subditis conferre non potest Episcopus in aliena diocesi absque licentia Ordinarij loci.
- 10 Ordines in loco exempto volens conferre Episcopus alienus, debet habere licentiam superioris loci exempti, & illius Episcopi, intra cuius fines locus exemptus constitutus est.
- 11 Pontificalia exercere non potest Episcopus in loco exempto vocatus ab inferiore Prelato ipsius loci sine licentia Episcopi, intra cuius fines locus exemptus constitutus est.
- 12 Suffraganeus datus Episcopo cum facultate exercendi Pontificalia de eius licentia, non potest illo mortuo ea exercere.
- 13 Confirmationis Sacramentum in alterius diocesi non potest Episcopus suis subditis conferre sine licentia Episcopi in cuius diocesi reperitur.
- 14 Episcopus, qui nullum habet Episcopatum, non potest in Ecclesia sua iurisdictionali Pontificalia exercere.
- 15 Commendatarius Abbatie existentis intra fines alicuius diocesis non potest vocare Episcopum prominuistrando Sacramento Confirmationis suis po- pulis, nisi de consensu & licentia Episcopi in cuius diocesi est Abbatia.
- 16 Episcopus vicinior qua possit in Abbatia nullius diocesis.
- 17 Archiepiscopus non potest vti Cruce, nec Mozetta Legato presente in ciuitate.
- 18 Nuncius non debet exercere Pontificalia in Ecclesia Archiepiscopi sine eius licentia.
- 19 Benedictionem non solemnem, non comprehendit Concil. in hoc cap.
- 20 Episcopus & vicarius extra territorium habent facultatem faciendi actus voluntariae iurisdictionis.
- 21 Excommunicare, & absolueré subditum suum potest Episcopus extra territorium.
- 22 Abbatibus titularibus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem cum vsu mitra non licet illam deferre extra proprias eorum Ecclesias absque speciali Sedis Apost. indultu.
- 23 Baldachinum erigere possunt Episcopi in Ecclesijs Regularium Pontificalia exercentes.
- 24 Abbatibus Cassinen. & Oliuetanis quomodo permittatur vsus Baldachini.
- 25 Episcopo exercenti Pontificalia etiam extra Cathedralē, in ciuitate tamen, tenentur assistere qui solent assistere.
- 26 Canonici & dignitates Cathedralis si adsint, tenentur assistere Episcopo pontificaliter celebranti in Ecclesia collegiata, vel parochiali.
- 27 Vicarius generalis non potest concedere licentiā alteri Episcopo exercendi Pontificalia in sua diocesi.
- 28 Ordinarij nomine venit Episcopus in presenti.
- 29 Episcopi possunt ordinare personas alteri Ordinario subiectas si ab eo literas dimissorias habuerint.
- 30 Episcopus suspenditur à Pontificalibus si ordinauerit in aliena diocesi absque licentia expressa Ordinarij loci, vel cum ea personas non subditas.
- 31 Pontificalium nomine qua veniant.
- 32 Missam cum mitra, & baculo celebrare non potest ab exercitio Pontificalium suspensus.
- 33 Suspenso à Pontificalibus non prohibetur exercitium iurisdictionis Episcopalis.
- 34 Contra malè ordinantes, & malè ordinatos extat constitutio S. D. N.
- 35 Ordinatio Episcopi proprii extra territorium est valida, quamuis pumbilis sit,